

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

44329

Aşağıdaki soruların **Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet ŞİMŞEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

Kamuoyuna yansıyan haberlere göre, İzmir Çevre Yolu'nun uzun süreli bir işletme hakkı devri kapsamında özel sektöre bırakılması ve hâlihazırda ücretsiz olan bu yolun ücretli hale getirilmesi planlanmaktadır.

Söz konusu yolun yapımının büyük ölçüde kamu kaynaklarıyla finanse edildiği dikkate alındığında, bu yolun işletme hakkının uzun yıllar boyunca özel şirketlere devredilmesi ve bu süre zarfında yurttaşlardan yeniden ücret alınması, kamu maliyesi açısından açık bir çifte tahsilat mekanizması anlamına gelmektedir. Yurttaşların vergileriyle finanse edilen bir altyapının, aynı yurttaşlara ikinci kez ücret karşılığında kullanılması, sosyal devlet ilkesiyle bağdaşmadığı gibi, kamu yararı ilkesinin de ciddi biçimde aşıldığını göstermektedir.

İddialara göre bu süreçte yıllık milyarlarca lira düzeyinde bir gelirin yurttaşlardan tahsil edilerek özel şirketlere aktarılması söz konusudur. Bu durum, bütçe disiplini, kamu kaynaklarının etkin kullanımı ve mali şeffaflık ilkeleri açısından ciddi soru işaretleri doğurmaktadır. Zira kamu maliyesinin temel amacı, kamu kaynaklarını toplumun genel yararı doğrultusunda kullanmak iken; kamuya ait bir varlığın özel sektör lehine uzun vadeli bir gelir transferi aracına dönüştürülmesi, bu amacın tersine işleyen bir mekanizma yaratmaktadır.

Öte yandan, geçmişte benzer projelerde uygulanan Yap-İşlet-Devret ve Kamu-Özel İşbirliği modelleri kapsamında ortaya çıkan döviz bazlı garanti ödemeleri, kamu bütçesi üzerinde ağır yükler oluşturmuş; bu projelerin önemli bir kısmı "kamu zararı" tartışmalarıyla anılmıştır. Bu deneyimler ortadayken, mevcutta ücretsiz olan bir kamu yolunun benzer bir modele konu edilmesi, kamu maliyesinin sistematik biçimde özel sektör lehine yapılandırıldığı yönündeki eleştirileri güçlendirmektedir.

Bu bağlamda, İzmir Çevre Yolu'na ilişkin iddiaların kamu maliyesi üzerindeki etkilerinin, öngörülen gelir transferlerinin ve bu süreçte doğabilecek kamu zararının tüm boyutlarıyla açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. İzmir Çevre Yolu'nun işletme hakkının özel sektöre devredilmesine yönelik olarak Bakanlığınızın bilgisi, onayı veya yürüttüğü herhangi bir mali analiz çalışması bulunmakta mıdır?
2. Yapım maliyeti kamu kaynaklarıyla karşılanmış bir yolun yeniden ücretli hale getirilmesi, kamu maliyesi açısından "çifte tahsilat" anlamına gelmemekte midir?
3. Bu proje kapsamında yapılacak ihale veya işletme devri sürecinde hangi şirketlerin yer alması öngörülmektedir? Bu şirketlerle Bakanlığınız arasında ön görüşmeler yapılmış mıdır?
4. Kamuya ait bir altyapının uzun vadeli gelir kaynağı olarak özel sektöre devredilmesi, kamu maliyesinde gelir adaleti ve kaynak dağılımı açısından nasıl gerekçelendirilmektedir?
5. Bu projeye ilişkin olarak hazırlanmış herhangi bir mali etki analizi, fizibilite raporu veya bütçe projeksiyonu bulunmakta mıdır? Bulunmakta ise bu raporlar kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
6. Bu süreçte oluşabilecek olası kamu zararına ilişkin sorumluluk hangi kamu görevlilerine ait olacaktır?
7. Kamuoyunda geniş yankı uyandıran bu iddialar karşısında Bakanlığınız neden bugüne kadar açık ve şeffaf bir bilgilendirme yapmamıştır?